

ÚVODNÍK

Milé kolegyně a kolegovia,

toto oslovenie je Vám, predpokladám, známe. Vidate ho na našich newsletteroch, ktoré od Sekcie medicíny závislosti dostávate. Dostávate ich, však? Touto cestou sa snažíme komunikovať s členmi Sekcie aj s ostatnými zanietencami, ktorí sa zaujímajú alebo venujú pacientom so závislosťou. Chceli by sme vytvoriť priestor pre pravidelnú komunikáciu o nových informáciách, aktivitách a udalostiach, ktoré sa týkajú liečby závislostí. Vytvorili sme preto aj úplne novú emailovú schránku Sekcie – sekciamedicinyzavislosti@gmail.com, aby ste Sekcii mohli adresovať svoje otázky, postrehy alebo zaujímavé tipy na niečo, čo sa deje vo Vašom okolí. Napríklad aj to, že chcete dostávať náš newsletter :) Od poslednej AT konferencie sa náš zoznam adries rozrástol približne o päťdesiat nových emailových adries.

A čo je ešte nové? Niekedy narýchlo neviem odpovedať na takúto otázku, niekedy mám pocit, že sa toho veľa za určité obdobie neudialo. Rekapitulujem si teda, čo sa udialo v tomto roku, alebo skôr od AT konferencie v roku 2022, na ktorej prebehli voľby do výboru a dozornej rady Sekcie.

Nový výbor a nová dozorná rada sa už vo svojej činnosti zabehli. Pravidelne sa stretávajú a komunikujú o aktuálnych víziách, potrebách, plánoch, aj problémoch. Šokovalo nás úmrtie nášho kolegu, člena výboru Sekcie, a riaditeľa CPLDZ Banská Bystrica MUDr. Martina Somoru. Česť jeho pamiatke!

Časopis Alkoholizmus a drogové závislosti má novú šéfredaktorku. Túto funkciu a s ňou späť úlohy prijala PhDr. Zuzana Kamendy, PhD. Pred rokom bolo otázne, ako to s časopisom bude ďalej, či ho vieme udržať pri živote. Dnes držíte v rukách jeho druhé tohtoročné dvojčísle, čo svedčí o tom, že Zuzka úspešne vedie a organizuje život časopisu.

MUDr. Lubomír Okruhlica, CSc. si z rúk prezidentky SR prevzal 1. 1. 2023 ocenenie Pribinov kríž I. triedy za mimoriadne zásluhy o sociálny rozvoj SR, najmä v oblasti zdravotníctva. Lubo je určite medzi nami lídrom, pokiaľ ide o liečbu závislostí. Roky sa nášmu odboru venuje a rozvíja ho. Cením si, že ocenenie získal človek, ktorý sa venuje intenzívne problematike závislostí. Je to pocta pre náš odbor a výzva pre nás k ďalšej práci.

Dve nové zmeny umožnili liečbu širšej skupine našich pacientov. Týkajú sa osôb s infekčnou hepatitídou C. Jednou je zmena pravidiel pri začatí liečby. Ľudia, ktorí injekčne užívajú drogy museli čakať na jej liečbu dvanásť mesiacov, aby najprv preukázali svoju abstinenciu. Už roky to nebolo štandardné v okolitých krajinách Európskej Únie. Dočkali sme sa aj my a... bojím sa napísať, že táto bariéra už neexistuje, aby náhodou niekomu nenapadlo to zvrátiť, no verím, že je to naozaj minulosť. Druhou novinkou je liečba osôb, ktorí sú dlhnikami v zdravotných poisťovniach. Aktuálne už môžu aj títo ľudia dostať liečbu chronických infekčných ochorení.

Máme aj nové štandardné diagnostické a terapeutické postupy (ŠDTP). Týkajú sa liečby závislosti od nikotínu a Ministerstvo zdravotníctva SR ich schválilo v novembri 2023. Autori ich precízne pripravili. Nezabudnite ich, prosím, používať, pretože poskytovanie kvalitnej zdravotnej starostlivosti vyžaduje postupovať podľa ŠDTP. Používanie štandardných terapeutických postupov by mohlo byť témou niektorej z našich konferencií. Revíziou prešli aj ŠDTP pre závislosť od alkoholu. Doplnená bola najmä časť o psychosociálnych intervenciách.

Na novom mieste bola po niekoľkoročnom tandeme Bojnice – Bardejovské kúpele tohtoročná AT konferencia. Bola to už 16. slovenská a 62. česko-slovenská AT konferencia. Prebiehala v priestoroch hotela Atrium v Novom Smokovci. Panoráma Vysokých Tatier vytvárala pre naše stretnutie príjemnú kulisu. Záštitu nad konferenciou prevzal primátor mesta Vysoké Tatry pán Ing. Štefaňák, ktorý konferenciu aj otvoril svojim príhovorom. Témou konferencie bol „Šport a závislosti“. Niekoľko prednášok reflektovalo na túto tému, no zároveň účastníci aj aktívne športovali. „Ranný beh so Zuzkou“ a „Ráno robí deň“ boli aktivity, ktoré pomohli zúčastneným začať deň aktívnym pohybom. Niekoľko workshopov zameraných na dýchanie, SM systém, cvičenie chrbtice, prispelo k rozvinutiu témy konferencie. Sobotňajší večerný program patrilo aj bowlingovému turnaju. Že vyhralo družstvo „Výbor“ je len zhodou okolností. Členovia výboru Sekcie sú jednoducho mnohostranne aktívni :) Turnaj zaujal a niektorí kolegovia aj po jeho skončení pokračovali v tréningu alebo zápelení. Štruktúru konferencie vynovili dva diskusné panely. Jeden z nich patrilo športu a nazýval sa „Šport ako závislosť“. Hovorili sme o tom, či šport môže byť závislosťou, ako sa líši od iných foriem správa-

nia, čo ho k tomu predisponuje. V diskusii odznelo veľa podnetných myšlienok, ktoré danú tému posúvali smerom k motivácii človeka. Napríklad najlepší maratónci z Etiópie alebo Kene majú ekonomické dôvody pre svoje profesionálne športové výkony, ktoré nie sú považované za závislosť. Dotkli sme sa aj evolučných otázok týkajúcich sa toho, ktorý typ pohybu bol pre človeka v rámci evolúcie významný, a či ho to predisponuje pre vznik závislosti. Je to zaujímavá otázka, ktorá by si zaslúžila dlhšiu diskusiu. Hovorili sme aj o tom, ktoré športy sú tie, od ktorých môže vzniknúť závislosť skôr, v porovnaní s inými. Druhý diskusný panel patril „režimovým pravidlám v ústavnej liečbe závislosti“. Pravidiel máme v špecializovaných zariadeniach neúrekom. Až tolko, že si ich všetky poriadne nepamätáme. Tak čo s nimi? Vedeli by sme sa ich vzdať? Kolegovia z Prednej Hory to tak plánujú. Téma publikum zaujala, no stihli sme sa akurát rozhovoriť a vo vyhradenom čase sme nedodiskutovali ani desatinu pripraveného obsahu. Chceme v tom však pokračovať.

Napriek môjmu pocitu, že sa niektoré veci nehýbu už niekoľko rokov, sme zažili za posledný rok a štvrt niekoľko noviniek, a to je povzbudzujúce. Povzbudzujúce je, že vieme vytvoriť niečo nové, hoci vonkajšie podmienky nie sú ideálne.

A čo nové nás čaká v novom roku? Snáď by to mohol byť už niekoľkokrát obnovovaný zoznam zdravotných výkonov. Dočkali by sme sa výkonov, ktoré v tom súčasnom vôbec nie sú, čo by viac reflektovalo každodennú prax v ambulanciách. Pomohla by novelizácia tej časti trestného zákona, ktorá pojednáva o ústavných ochranných protitoxikomanických a protialkoholických liečeniach a explicitne by stanovovala ich dĺžku. Podarí sa nám vypracovať nové štandardné diagnostické a terapeutické postupy napríklad pre nelátkové závislosti, alebo kanabinoïdy, či psychostimulanciá? V prvom polroku by sme chceli zorganizovať webinár o režimových pravidlách ústavnej liečby závislosti s cieľom pokračovať v diskusii, ktorú sme začali na AT konferencii tento rok. Určite sa stretneme v Dolnom Kubíne na ďalšej AT konferencii s témou „Duálne diagnózy“. Budete od nás stále dostávať newsletter. Verím, že budeme mať v Sekcii niekoľko nových členov. O niektorých už viem :)

Čas Vianoc sa priblížil veľmi rýchlo. Želám Vám všetkým, aby ste si ich naplno užili, oddýchli si, zastavili sa a potešili z blízkosti svojich rodín a priateľov. Do nového roku Vám prajem nové zážitky a skúsenosti a teším sa na stretnutie s Vami.

Váš
Boris Bodnár